

Hoofdstuk 9 Het Audiologisch Centrum

Wanneer bij de gehoorscreening geen voldoende gehoor aangetoond kan worden aan één of beide oren wordt een kind verwezen naar een Audiologisch Centrum.

Een Audiologisch Centrum is gespecialiseerd in onderzoek en advies bij gehoor- en taalspraakproblemen. Indien nodig wordt revalidatie en begeleiding geboden aan kinderen en volwassenen. Bij een Audiologisch Centrum werkt een team van deskundigen uit verschillende vakgebieden: audiologie, logopedie, maatschappelijk werk en psychologie/ orthopedagogiek. Vaak is er ook een (psycho)linguïst of spraak- taalpatholoog werkzaam.

Voor de audiologische diagnostiek bij kinderen die verwezen zijn in het kader van de neonatale gehoorscreening is een protocol opgesteld door de Federatie van Nederlandse Audiologische Centra (FENAC). Uitgangspunten van dit protocol zijn dat aard en ernst van het gehoorverlies moeten worden vastgesteld, dat duidelijk moet worden of het een permanent gehoorverlies betreft en dat de revalidatie zo spoedig mogelijk en in elk geval vóór de leeftijd van zes maanden moet worden gestart. Omdat het kind op het moment van het diagnostisch onderzoek enkele maanden oud is, is toonspecifieke drempelbepaling nog niet goed mogelijk; de testbatterij heeft dan ook een beperkt karakter. Aan de ouders moet worden uitgelegd dat de meetresultaten een momentopname betreffen, maar dat het onwaarschijnlijk is dat een eenmaal vastgesteld permanent gehoorverlies nog verdwijnt. Het protocol kent een initiële fase en een vervolgfase. In bijlage D is het protocol voor de audiologische diagnostiek in een stroomschema weergegeven.

Wanneer een zuigeling een permanent gehoorverlies van 40 dB of meer aan het beste oor blijkt te hebben, dan moet om verschillende redenen snel worden begonnen met geluidversterking¹⁹.

De vorming van de cerebrale neurale verbindingen die spraakverstaan mogelijk maken, wordt gestimuleerd door de signalen afkomstig uit het binnenoor. De vorming van deze verbindingen vindt in de eerste levensjaren het meest effectief plaats. Vroege revalidatie heeft een gunstig effect op de expressieve taalontwikkeling en de algemene ontwikkeling. Bovendien heeft geluidwaarneming een gunstig effect op de kwaliteit van leven. De verbondenheid van het kind met zijn ouders en de omgeving ontstaat in de periode na de geboorte door interacties waarbij geluiden een belangrijke rol spelen.

Vroege revalidatie bestaat niet alleen uit het aanpassen van hoortoestellen. Op de dag dat hun kind slechthorend blijkt te zijn, verandert het leven van de ouders dramatisch.

Heftige emoties als ongeloof, angst, ontkenning en wanhoop kunnen de oorspronkelijke hoop, verwachtingen en geluksgevoelens betreffende hun kind enige tijd overschaduwen. Pas in de loop van maanden tot jaren worden meer details van het gehoorverlies, de effectiviteit van de interventie en de kwaliteit van de communicatieve ontwikkeling duidelijk. Ouders en kind moeten wennen aan het gebruik van hoorapparaten. De ouders hebben vaak grote behoefte aan ondersteuning, begeleiding en informatie. De audioloog zorgt, eventueel samen met een maatschappelijk werker van het AC, voor de eerste opvang en brengt de ouders in contact met een gezinsbegeleidingsdienst. Deze zorgt voor begeleiding en ondersteuning van ouders en kind. De gezinsbegeleider kan het proces van aanpassing van, en gewenning aan een hoortoestel ondersteunen en het tempo daarvan aanpassen aan de draagkracht van de ouders.

Mede aan de hand van de thuisobservaties kan de audioloog de hoortoestelinstellingen optimaliseren. Zo werken audioloog en gezinsbegeleidingsdienst samen bij de initiële revalidatie.

¹⁹ Bij deze tekst is gebruik gemaakt van de hoofdstukken 9 en 16 uit het werkboek neonatale gehoorscreening. De auteurs hiervan zijn respectievelijk GA van Zanten en WM van Huffelen en SA van Vliet-Voordouw. Redactie: J. Meuwese-Jongejugd en HLM van Straaten. VU University Press: 2008.